

Ennusteita ja ennustuksia

Hallituksen oli määrä päivittää ilmasto- ja energiastراتيجiansa ennen joulua. Strategiassa otetaan kantaa mm. sähkönkulutusennusteisiin. Mitään ei kuitenkaan ole kuulunut. TEM vaikenee kuin muuri. Strategian valmistelu jatkuu vähintään yhtä salaisena kuin Kreikan avustuspaketin valmistelu.

Vaihtoehtoja on kaksi. TEM joko tietää vaan ei kerro, tai sitten ei kerro koska ei tiedä. Voisin laittaa muutaman euron likoon jälkimmäisen vaihtoehdon puolesta.

Ympäristöjärjestöt ovat nostaneet äläkän siitä, ettei luvattuja sähkönkulutusennusteita ole toimitettu julkisuuteen. Sanoisin että ei maksaisi vaivaa. TEM:iä ei varsinaisesti tunneta hyvistä ennusteistaan. Miltei kuka tahansa asioita seuraava kadunmieskin pystyy parempaan. Vuonna 2008 TEM arvioi sähkön kulutuksen tilapäisesti notkahtavan, ja kasvavan sen jälkeen tasaisesti noin 1 TWh vuodessa (1 terawattitunti on tuhat miljoonaa kilowattituntia).

Toisin kuitenkin kävi. Sähkön kulutus jatkoi alenemistaan vuosi toisensa perään. Tänään ollaan jo n. 15 TWh eli yhden ydinvoimayksikön vuosituotannon verran ennusteiden alapuolella. Muutos on historiallinen, kun otetaan huomioon että sähkön kulutus on kaksinkertaistunut viimeisen kolmenkymmenen vuoden aikana. Kulutus on ollut viimeksi näin alhaalla 1900-luvun lopussa. Luonto kiittää.

Kaikki eivät kuitenkaan tykkää alenevista käyristä. Negatiiviset kasvulukemat nostavat kylmiä hikikarpaloita ainakin ydinvoimamiesten ja naisten otsalle. Fennovoiman ydinvoimalupa myönnettiin vuonna 2010 nousevien ennusteiden perusteella, vaikka laskusuunta oli jo selvästi nähtävissä. Usko ennusteisiin olikin uskoa väärin ennustuksiin. Oletettavasti joitakuita saattaa hiukkasen harmittaa.

Ydinvoiman lisärakentamisella Suomeen ei ole mitään kiirettä. Ei varsinkaan Olkiluoto 3:lla. Siitä olen ranskalaisen urakoitsijan kanssa samaa mieltä. Mihinkäs tässä kiire olisi, valmiissa maailmassa, tuntuvat gallialaiset ajattelevan. Varsinkin nyt, kun saivat sen suomalaisille korvamerkityn laivatilauksenkin. Suomen hallituksen toimista telakkatuen suhteen voi olla mitä mieltä haluaa, mutta lopputulos harmittaa varmasti kaikkia. Toivottavasti lupaukset suomalaisten alihankkijoiden käyttämisestä eivät mene pelkästään ranskalaisen kohteliaisuuden piikkiin.

Ei Olkiluoto 3:a toki turhaan rakenneta. Korvaahan se valmistuessaan uusiutumattomilla polttoaineilla tuotettua sähköä. Puheet venäläisen ydinsähköä korvaamisesta saa sen sijaan unohtaa, koska käytännössä Venäjän tuonti on jo loppunut. Toisaalta uusi ydinvoimala pahentaa ydinjäteongelmaa, ja lisää kaivostoiminnan ja uraanin jalostuksen päästöjä. Itsekkäästi toivon, että uraania kaivetaan jatkossakin jonkun toisen valtion kalliooperästä. Luulen että moni suomalainen on kanssani samaa mieltä. Kaivostoiminnan jäljet ovat viime aikoina olleet karmeaa katseltavaa.

Vuosi sitten julkilausuttujen ennusteiden mukaan Suomessa kulutettaisiin vuonna 2020 sähköä noin 94 TWh. Tämä tarkoittaisi sitä, että sähkönkulutuksen tulisi kasvaa seitsemässä vuodessa n. 20 % nykyisestä. Ei tule kauppoja, ei. Teollisuus käyttää noin puolet Suomessa kulutetusta sähköstä. Sen alamäki on odotettua jyrkempi, ja ikävä kyllä myös pidempi. Uskoa kasvuun ei tällä hetkellä ole ollenkaan. Päinvastoin, teollisuushallit tyhjenevät ja hiljenevät kaikkialla.

Ei sähkön kulutuksen lasku kuitenkaan pelkästään laman ansiota ole. Myös säästötoimet ovat alkaneet purra. Julkishallinnon virallinen tavoite on vuodesta 2006 alkaen ollut leikata

energiankulutusta 1 % vuosivauhdilla. Käytännössä pudotus on ollut moninkertainen. Myös yksityinen sektori on osallistunut innolla säästötalkoisiin. Tiukkeneva talous pakottaa etsimään säästöjä ja karsimaan pois tarpeettomia kuluja. Energiankulutus on monelle yritykselle merkittävä kuluerä, ja säästetyt eurot kilahtavat firman kassaan lyhentämättöminä. Eikä säästäminen maksa käytännössä muuta kuin tekemisen vaivan.

Jotkut tahot ovat olleet leikisti huolissaan sähkön riittävydestä Suomessa. Itsenäisyyspäivän aikoihin uutisoitiin Suomen olevan tuontisähkön varassa. Mitä uutta siinä sitten on, niinhän se on joka talvi? Uutisella kenties haluttiin muokata ydinvoimakielteiseksi kääntynyttä mielipideilmastoa myönteiseen suuntaan. Lopputulos taisi kuitenkin olla päinvastainen: kansa käänsi pattereita pienemmälle sähkön loppumisen pelossa. Joulukuun sähkönkulutus oli ennätysellisen alhainen verrattuna aikaisempiin vuosiin.

Jospa minäkin lopuksi julkaisen oman ennustukseni. Ennustan että sähkön kulutus Suomessa laskee edelleen, kunnes saavuttaa vuoden 1996 taso eli 70 TWh vuonna 2020. Tämän jälkeen kulutus laskee parin prosentin vuosivauhdilla seuraavan vuosikymmenen, ollen n. 60 TWh vuonna 2030.

Pankaapa paremmaksi. Ennustuksia saa toimittaa minulle. Tarjoan pullakahvit v. 2020 sille, joka nyt osaa ennustaa sen hetkisen tilanteen paremmin kuin minä.

10. päivänä tammikuuta 2013, Esa Halmetoja

